

“IK BEN GEK MET KOEIEN MET EEN KLEURTJE”

Blaarkopkoeien van Piet Kaatee passen goed bij natuurbeheer en bij biologische melkveehouderij

Veehouder Piet Kaatee van de Bayershoeve in Heiloo schakelde om naar biologische melkveehouderij. De benodigde extra gronden om te extensiveren en tegelijk te groeien pacht hij van Natuurmonumenten. De extra koeien zijn nu gehuisvest in de gloednieuwe ligboxenstal, die helemaal voldoet aan de eisen voor biologische melkveehouderij. Ruim, licht en diervriendelijk. De stalbouw werd mede mogelijk gemaakt door een subsidie uit de Uitvoeringsregeling omschakeling biologische landbouw Noord-Holland van €156.000,-. Op 24 september a.s. houdt de familie Kaatee Open Dag om de nieuwe stal aan andere veehouders te laten zien.

Wat moest je doen voor de omschakeling?

Piet's bedrijf moest wel wat groeien in areaal. “We waren wat te intensief, er dreigde een ruwvoertekort. Maar om als ondernemer rond te kunnen komen in deze branche heb je sowieso een bepaalde bedrijfsgrootte nodig. Natuurlijk zoek ik daarbij ook naar het voordeel dat je bij een bepaalde schaalgrootte kunt halen bij bijvoorbeeld de inkoop van veevoer. En daarbij is er dan ook geen verschil tussen wel of niet biologisch.” Naast zijn huiskavel van 42 hectare heeft Piet inmiddels een kleine 100 hectare aan pachtgrond. “Die uitbreiding begon eigenlijk door de scherpere regelgeving rond mestafzet in 2005 (de periode waarin mest mocht worden uitgereden werd toen aanzienlijk korter, waardoor boeren over meer capaciteit voor mestopslag moesten beschikken, red.). Ik had daardoor een tekort aan land. Een loonwerker heeft me toen getipt over een stuk land in Bergen dat ik er via de DLG (Dienst Landelijk Gebied, red.) bij kon pachten. Dat land werd op een gegeven moment over gedaan aan Natuurmonumenten, waarmee mijn samenwerking met hen dus is begonnen. Daarna kon ik er nog wat land in Bergen bij krijgen dat was aangekocht door een bouwbedrijf. In 2006 kwam Natuurmonumenten weer bij me, met de vraag of ik land in gebruik wilde nemen bij Nijenburg, tussen het Heilloose bos en de Straatweg.”

Waarom klopte Natuurmonumenten juist bij jou aan?

“Ik denk omdat ik Blaarkopkoeien heb. Die gedijen goed op de nattere grond van dat terrein. En ze passen ook mooi in dit natuurlandschap. Ik ben echt gek met koeien met een kleurtje, en Blaarkoppen passen ook mooi bij de biologische landbouw met veel natuurgrond.” Piet koos altijd al de koeien die ‘t van nature goed doen bij zijn bedrijfsomstandigheden. “Van zandgrond kun je nu eenmaal geen vette Beemsterkleigrond maken. Verder moet je als biologische boer genoeg kunnen nemen met een wat lagere melkopbrengst, waar dan ook weer minder krachtvoer bij komt kijken. In dat hele plaatje past de Blaarkop heel goed, die kan het prima met een soberder dieet af. Het is bovendien een echt Oud-Hollands ras, een stukje cultuurerfgoed dat je zou moeten koesteren, vind ik. Dat is echt mijn passie. Daarom verkies ik ze boven bijvoorbeeld Montbéliardes of Fleckvieh koeien, die het ook wel goed doen op deze gronden.”

Is er ook afzet voor biologische melk?

“Een aantal jaar geleden had ik bij Campina, waar we de melk aan leveren, al wel eens geïnformeerd naar de mogelijkheden om op biologisch over te stappen. Maar op dat moment was er best een lange wachlijst. Als dat al met al vijf of zes jaar zou gaan duren, zou dat mijn bedrijfsontwikkeling belemmeren. Dus ik hield het daarna alleen een beetje zijdelings in de gaten. Maar de wachlijst viel heel erg mee. “Vrij kort daarna kreeg ik een telefoontje van Campina: ‘Jij was toch geïnteresseerd in biologisch, is dat nog steeds zo? Zo ja, kun je meteen omschakelen en geven we je de garantie dat je over twee jaar kunt leveren.’ Toen heb ik toegehapt. Met Kees Water (begeleider van omschakelende boeren voor Biologisch Ondernemen Noord-Holland en van Ekopart Advies, red.) ben ik aan de slag gegaan. Intussen kreeg ik er ook nog weer twaalf hectare van Natuurmonumenten bij. En

omdat al dat land al 'schoon' was - bij deze natuurgebieden is van kunstmest geen sprake - duurde de omschakeling anderhalf in plaats van twee jaar. Nu heeft Friesland Campina nauwelijks een wachtlijst, er is ruimte voor nieuwe omschakelaars." De productie per koe op de Bayershoeve is na de omschakeling wel wat gedaald. In 2006 molken we nog 7000 kilo melk per koe, nu 6400 kilo. Het eiwitgehalte is goed op peil gebleven. En met een groei van 630.000 kg quotum in 2006 naar 800.000 kg nu werken we op een betere schaalgrootte."

Je hebt een goede samenwerking opgebouwd met Natuurmonumenten, wat is de sleutel van het succes daarvan?

"Het belangrijkste is wel dat beide partijen bereid zijn om te geven en nemen. Mijn gronden liggen bijvoorbeeld niet meteen naast de boerderij. Dat is wel een logistieke belemmering. Je moet wat organiseren om het vee daar te laten lopen. En je moet er je hele planning op aanpassen. Mijn melkkoeien kunnen niet op de natuurgronden verderop lopen, want die worden hier in de stal gemolken. Daarom heb ik een zomer- en een najaarskalvende veestapel. Van december, januari tot zeg april heb ik geen kalveren. Vanaf nu worden ze geboren. Dat zorgt ervoor dat ik veel droge koeien in de zomer heb, die dan mooi kunnen grazen in het natuurgebied. In het najaar en de winter voer ik het melkvee met het ruwvoer dat ik in de zomer van het land heb gehaald." Piet weet inmiddels ook dat natuurorganisaties wat moeten geven. "Het is belangrijk dat de eisen die de beheerder stelt wel ruimte laten voor agrarisch gebruik. Het moet werkbaar blijven voor de boer."

Waarom een nieuwe stal?

In 2009 is de familie Kaatee gestart met de bouw van een moderne ligboxenstal voor het melkvee. Want Piet Kaatee is overtuigd van de voordelen: "door onze groei hadden we een nieuwe stal nodig. Bovendien moest de nieuwe stal voldoen aan de normen voor de biologische bedrijfsvoering. Dan heb je 6 m² loopruimte per koe nodig, bijvoorbeeld." Doordat Kaatee tegelijkertijd omschakelde naar biologische melkveehouderij, is de stal mede gefinancierd door de omschakelingsubsidie van de provincie Noord-Holland en begeleiding vanuit het project Biologisch Ondernemen Noord-Holland. Onder begeleiding van Peter van de Zee Advies en door de betrokken bouwbedrijven en installateurs is de stal voortvarend neergezet. Piet werkt graag in zijn nieuwe stal. "We hebben een prachtige ligboxenstal, die ruim voldoet aan de regelgeving op het gebied van milieu en welstand. Plus voldoet aan de regelgeving voor de biologische productiemethoden. Met de ruime opzet hebben we veel aandacht kunnen geven aan dierenwelzijn. En kan ik 'm efficiënt gebruiken."

Hoe zie je de toekomst van je bedrijf?

"Om te beginnen ben ik natuurlijk heel blij met de betrokkenheid van mijn zoon, net 22 geworden bij ons bedrijf. Dat zorgt voor de nodige continuïteit; de inspanningen die ik nu allemaal doe, zijn niet bedoeld voor de korte termijn. Ik zie een gezonde toekomst voor de biologische sector. Biologisch heeft zich de afgelopen tijd ondanks de economische crisis goed staande gehouden, dat wekt vertrouwen voor de toekomst." Piet laat dat ook graag aan andere veehouders zien. Zij zijn welkom op de Open Dag op 24 september a.s.

Speciaal voor veehouders met belangstelling voor omschakeling houdt Piet Kaatee in samenwerking met het project 'Biologisch ondernemen in Noord-Holland' op 24 september a.s. van 10.00 tot 16.00 uur een open dag aan het Maalwater 11 te Heiloo. Bezoekende veehouders kunnen de nieuwe stal bezichtigen en informatie krijgen over omschakelen naar een biologische bedrijfsvoering. Ook zullen veehouder Piet Kaatee en medewerkers van Natuurmonumenten de succesvolle samenwerking tussen boer en natuurbeheerders toelichten. Meer informatie op www.biologischondernemen.nl

Tekst: Maria van Boxtel, Biologisch Ondernemen Noord-Holland, telefoon 06 – 53 59 31 88. Met dank aan Lasca ten Kate, campagne NoordHollandse Grond. Piet Kaatee was ook Biologisch ondernemer van de maand mei 2010, zie voor het uitgebreide interview www.noordhollandsegrond.nl